

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Per quas perso. nob. acquir.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

quod dominus non potest agere personali actione, sed bene rei vindicatione. Et sic secundum Moder. quod ista lex declaratur per lea que civiliter de acqui. re do. Nam ea que acquiruntur per actum naturalem, acquiruntur nobis per liberam personam, secus in his, que acquiruntur per actum civilem. Ita hic quando dominus no queritur per actum naturalem, hoc est per traditionem possessiois, sic per liberam personam nobis queritur, vt in princ. huius legis, sed quando per actum civilem, vt per pactum legis commissioe non queritur nobis, vt in secundo responsio. ¶ Opp. ff. de vsu l. si quis solutio. s. moza. Dicunt quidam, non queritur domi no directo iure, sed de equitate. Sed tu dic quod regulariter non queritur. Fallit in casibus, qui ponitur Insti. de iuri. sti. s. si quis alia, tamquam in l. multum. s. si quis alte, vel sibi. ¶ Quero quomodo fuit hic conceptus pacta quida dicunt, in persona domini, quod est falsum, vt leum qui, s. si actor, de offi. pec. Notatur in l. stipulatio ista, s. si quis infamam, de ver. obi. Dic ergo quod fuit exceptum in personis procuratoris. ¶ Quero, que est differentia inter dominii obligationem, et iura iura in personam, sunt ita in hisa offi. bus, quod separari non possunt. Tu dic quod ratio est ea que pos nitur in lea que civiliter de acqui. re do.

LEX II.

¶ Cum per liberam. Cum per liberam personam queritur nobis actio principalis, queritur etiam accessoria, hoc dicit.

ADDITIO.

ALEX. Cum per liberam, Adde l. si, s. si, secundum intellectum Bart. ff. de dona. CLAV. DE SEISS. Cum per liberam, Ad intellectum huius iuris, vide Bart. in l. stipulatio ista, s. si stipuler, et ibi doct. ff. de verb. oblig. c. remissio, ibi datus per Alex. et per eundem in l. si ita sit palatus, s. Epistogonus, eod. tit.

LEX III.

¶ Duo vel plures. Dec. l. dicit breuiter. Simpliciter iussu preualet nominationi, sed iussus specialis preualet nominationi.

Ad senatuscon. Macedonia. Rubr. XXVIII.

ADDITIO.

P. PAV. P. Macedonia, An filiusfamilias possit mutuo accipere quando pater est furiosus, vide Aret. in l. cum heres, in prin. de acqui. her. Et autem filiusfamilias sit tutus in foro conueniente, vide Panoz. in c. nouit, extra de iudic. Item circa l. Macedonia, q. pater tenetur emere libros filio studente, vide Paul. de l. si, com. ceterum, Bart. in l. si, c. de silentia, lib. vii.

LEX I.

¶ Filiusfamilias cum in potestate. Nota hanc legem quod non valet mutuum, si simpliciter crediderit filium familias, nisi ductus iustis rationibus credat, et.

ALIA LECTURA.

Filiusfamilias asserens se emancipatum a patre, perdit beneficium Macedoniae.

Credens assertioni aduersarij, quando excusetur.

¶ Filiusfamilias. Si filiusfamilias se patrem familias perit, beneficium Macedoniae amittit, hoc dicit. ¶ Ho. quod per hanc legem sepe apponuntur in contractibus clausulam, talis asserens se emancipatum a patre, et per hoc perdit beneficium Macedoniae. ¶ Sed quomodo possit offendere credidisse non vana simplicitate dicitur. Respondet, eo ipso quod contrarium no probatur. Vide gl. in l. si quis hoc quod iusta causa est, si quis dicat se credidisse assertioni aduersarij. Ad idem ff. quando actio de peculio est annalis, l. si, s. quereis, alias est l. si. ¶ Sed quero, qualiter poterit probari contrarium, vt quod ipse sciebat sic no esse. Dic quod multi modi esse possunt, inter quos est, si erat ita coniuncta persona, quod verisimiliter ignorare non deberet, vt l. de tutela, ff. de integ. restitu.

ADDITIONES.

P. PAV. P. Si filiusfamilias, istam regulam huius legis, quod rathabitio equiparatur mandato, limita singulariter vt non habeat locum in statutis, nam statutum puniens mandante non habet locum in ratum habente, Balan. in c. ex huiusmodi, extra de procur. ad idem quod voluit Balan. l. obseruatione, s. si, ff. de offi. proz consil. vbi dicit quod stante statuto quod matrimonium non pot

fit probari, nisi per instrumentum, non habet locum in ratum habente. Aduerte tamen quod libellus de mandato in rathabitio ne locum obtinebit, Ant. in c. attestaciones, extra de desp. impu. Item alio modo limita vt per Alex. in l. si pecuniam, C. de neg. ge. Item nota, quod rathabitio non trahitur retro, nisi ad id quod a principio erat inualidum. Bl. no. in l. Julianus ait, ff. qui fati, co. Item limita vt per Alex. consi. ccccxi. Item an et quando actus nullus possit ratificari, vide Ro. consi. l. iij. et consi. cccxi. Item limita vt per Fel. in c. nonnulli, extra de referi. Item no. quod rathabitio non equiparatur mandato, vbi pro forma requiritur consensus et authoritas alicuius, alias si etiam esset dictum quod no possit aliquid fieri sine expressa licentia alicuius, sufficit quod ille potest ratum habeat. Vide Rom. consi. ceterum, in iij. dubio, in c. thesaurarius. Item equiparatur mandato privato, no publico, nec in his que sunt authoritatis, vide Fel. in c. prudentiam, in prin. extra de offi. dele. Item pro limitatione ad regulam, vide per Fel. in c. sicut tuus, extra de mino. Vide tres limitationes per Alex. consi. lxxviii. in v. vol. Item quod non trahitur retro, quando quis ratificat actum qui non fuit gestus nomine suo nec in preiudicium tertij, vide Imolam in l. si homines, s. si fideiussores, ff. de sol. Item sicut rathabitio trahitur retro, et mandato comparatur, eodem modo res probatio actus trahitur retro, et prohibitioni a principio comparatur, vide Bar. in l. Pomponius, la. ff. de neg. gest.

¶ Beneficium Macedoniae. Adde Bald. in l. si, s. si aduer. rem iud. vbi dicit hoc verum si gessit se pro libero per 2. annos, et refert, et sequitur Alex. de Imolam in l. si, s. si quis patrem, ff. co. in apostil. ad Bartol.

LEX II.

Testis deponens super publica voce, et fama, si dicat se scire, quia sic dicitur, non probat.

¶ Enodorus. Exceptio senatus scilicet cessat in quinq. casibus hic expressis. ¶ Quero, testis interrogatus si de hoc est publica fama et vox, dicit quod sic, interrogatus quomodo sciret, dicit quod sic publice dicitur, vtum probet. Dic videtur tert. quod sic. In contrarium est veritas quia potest publice dici per vnum, ergo ratio ista non probat, vt l. non nudis, l. noui epistolis, s. de prob. non obstat hic ter. quia hic ponitur iuris ministerium, vnde ad probandum illud quia sic publice dicitur, requiritur quod ea que agebat, que contrahebat publice, vt sic videatur ab omnibus, vt s. eo. l. iij. *

LEX III.

¶ Filiusfamilias aliquid. Rathabitio retro comparatur, h. d.

ALIA LECTURA.

¶ Filiusfamilias aliquid. Origo actionis inspicitur quando mutatione facti ratio non mutatur, h. d. ¶ Op. gl. de l. licet, s. sed si filius, et seq. ff. de pec. Bl. no. soluit. Tu dic, quod hic ex mutatione tituli non contingit mutatio rationis, secus in l. contraria. ¶ Ista lex facit ad questionem, si ego emerem, et fecisti refutationem de pretio, deinde istud statim promisi ex alia causa, quod non debeat solui, nisi vna gabella.

LEX IIII.

¶ Permittente. Voluntas patris tollit exceptionem Macedoniae, contra personalem, et hypothecariam, h. d. *

LEX V.

Pater quando teneatur emere libros filio studente.

¶ Macedoniae. In mutuo ad vsus necessarios cessat Macedoniae actio de peculio finita patria potestate est annalis, actio quod iussu perpetua, h. d. ¶ Op. h. c. lex videtur si bi contrariari, in principio inuit patrem teneri in solidum, in secundo responsio ipsum teneri de peculio. Sol. dicit gl. Aut quis expedit pro filio in talis causam, qua pater habet necesse facere, vt emere filio libros postquam misit eum ad studium, loquitur utud principij, alias secus, et ita loquitur secundum responsum. ¶ Ho. gl. i. que inuit qd ex quo pater mittit filium ad studium, pater habet necesse emere libros. In contrarium videtur quod hoc procedat ex mera voluntate, vt l. que pater, ff. famil. erci. Puto quod quedam est disciplina communis, vt quis addiscat legere, et scribere, et ad istud pater tenetur, vt l. qui filium, ff. vbi pup. educa. debe. Quedam est disciplina, no communis, vt addiscat leges, vel alias scientias, et ad istud no tenetur pater, d. l. que pater. Hec obstat glo. ista, qz inteligo, qd pater habeat necesse emere libros, stante illa voluntate qd itudeat cum sine libris studere non possit, nam si vellet mutare voluntatem, possit. Dic vt ff. famil. erci. l. si filia, s. idem. Ultimo materiam huius legis declarat gl. in l. sed Julianus, s. quod, ff. eo. *

Bart. Prima super Lod. 3 19